

PATVIRTINTA

AB Via Lietuva

2025-01-02 valdybos posėdžio protokolu Nr. VD-25-1 2024-12-18 posėdyje

ATSPARUMO KORUPCIJAI POLITIKA

Taikoma: Bendrovės kolegialių organų (valdybos ir kt.) nariams, visiems Bendrovės darbuotojams, praktiką atliekantiems asmenims ir asmenims, atstovaujantiems Bendrovės interesams ar veikiantiems Bendrovės vardu	Atsakingas už įgyvendinimą: Veiklos atsparumo ir rizikų valdymo skyriaus vadovas
Parengė: Veiklos atsparumo ir rizikų valdymo skyriaus Antikorupcinės aplinkos valdymo vadovas	Patvirtino: Akcinės bendrovės „Via Lietuva“ valdyba 2025-01-02 valdybos posėdžio protokolas Nr. VD-25-1 (2024-12-18 valdybos posėdis)
Funkcija: PLP5 Saugos valdymas	Funkcijos savininkas: Veiklos atsparumo ir rizikų valdymo skyriaus vadovas

1. PASKIRTIS

1.1. Akcinės bendrovės „Via Lietuva“ (toliau – Bendrovė) Atsparumo korupcijai politika (toliau – Politika) yra Bendrovės pagrindinis atsparumo korupcijai dokumentas, kuriuo Bendrovė, įgyvendindama jai pavestus uždavinius ir atlikdama nustatytas funkcijas įsipareigoja nesitaikstyti su korupcija, laikytis tarptautinių ir Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos srities teisės aktų nuostatų ir/ ar reikalavimų bei viešai deklaruoja, kad Bendrovė netoleruoja neetiško elgesio, netinkamų dovanų, nepotizmo, interesų konflikto, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir kitų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų, jokių kitų korupcijos pasireiškimo formų. Bendrovė laikosi viešųjų ir privačių interesų derinimo, kuria korupcijai atsparią aplinką, sistemiskai ir koordinuotai valdo korupcijos rizikos veiksnius mažinant korupcijos riziką, užtikrina skaidrų, sąžiningą ir atvirą Bendrovės paslaugų teikimą, didina darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą, skatina aktyvų darbuotojų įsitraukimą į antikorupcinės aplinkos kūrimą.

1.2. Politikos tikslas – nustatyti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo principus, antikorupcinėje veikloje dalyvaujančius subjektus ir jų atsakomybes, korupcijai atsparios aplinkos kūrimo ilgalaikio vystymo gaires, siekiant užtikrinti, kad Bendrovės vykdoma veikla ir elgsena atitiktų visuomenėje priimtinius aukščiausius patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir verslo etikos standartus.

1.3. Politikos nuostatos privalomos ir taikomos Bendrovės kolegialių organų (valdybos ir kt.) nariams, visiems Bendrovės darbuotojams, praktiką atliekantiems asmenims ir asmenims, atstovaujantiems Bendrovės interesams ar veikiantiems Bendrovės vardu. Taip pat Politikos nuostatomis skatinami vadovautis Bendrovės veiklos partneriai ir kitos suinteresuotosios šalys.

1.4. Politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu ir juos įgyvendinančiais teisės aktais. Esant bet kokiems Politikos bei kitų teisės aktų prieštaravimams, pirmenybė teikiama teisės aktų nuostatomis.

2. SĄVOKOS, SUTRUMPINIMAI IR APIBRĖŽIMAI

2.1. Politikoje vartojamos sąvokos, sutrumpinimai, apibrėžimai:

Sąvoka, sutrumpinimas	Apibrėžimas
Antikorupcinės atitikties funkcija	Funkcija ar funkcinė sritis, užtikrinanti efektyvų korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.
Darbuotojas	Fizinis asmuo, įsipareigojęs atlygintinai atlikti darbo funkcijas pagal darbo sutartį, sudarytą su Bendrove.
Interesų konfliktas	Situacija, kai asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais.
Korupcija	Piktnaudžiavimas įgaliojimais, siekiant naudoti sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje.
Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės	Priemonės, skirtos mažinti korupcijos veiksnių riziką ir didinti Bendrovės atsparumą korupcijai.
Korupcijos prevencija	Sisteminė veikla, kuria siekiama didinti Bendrovės atsparumą korupcijai ir kuri apima korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą.
Korupcijos rizika	Tikimybė, kad Bendrovės veiklos srityje gali pasireikšti korupcija.
Korupcijos rizikos veiksniai	Priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.
Neetiškas elgesys	Visuotinai pripažintų nuostatų, elgesio taisyklių, moralinių vertybių nesilaikymas, jų pažeidimas kitų asmenų gerovės atžvilgiu.
Nepotizmas ir kronizmas	Savo šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių), bičiulių ir draugų globa, protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.
Netinkamos dovanos	Dovanos ar paslaugos, susijusios su darbuotojo pareigomis, kai jos neatitinka tarptautinio protokolo, tradicijų, nėra skirtos reprezentacijai ar yra draudžiamos pagal teisės aktus ir nepriimtinos pagal visuomenės etikos normas.
Nulinė tolerancija korupcijai	Korupcijos rizikos veiksnių netoleravimas, tinkamas korupcijos rizikų valdymas ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių taikymas Bendrovės veikloje, aukštas darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas ir antikorupcinio elgesio lygis.

Veiklos partneriai	Fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat juridinio asmens statuso neturintys subjektai, bet kokie išvardintų asmenų dariniai ar grupės, su kuriais Bendrovė tiesiogiai ar netiesiogiai yra užmezgusi arba ketina užmegzti dalykinius/verslo santykius.
Vidinė deklaracija	Bendrovės vidaus teisės aktu tvirtinama privačių interesų deklaracijos forma, kurios tikslas – sudaryti sąlygas Bendrovės Audito komiteto nariams ir darbuotojams atskleisti informaciją, galinčią turėti įtakos interesų konfliktams atsirasti

2. KORUPCIJAI ATSPARIOS APLINKOS KŪRIMO PRINCIPAI

- 2.1. **Nulinės tolerancijos korupcijai principas.** Bendrovė netoleruoja korupcijos jokiais jos formomis ir įsipareigoja imtis priemonių, siekiant užkirsti kelią bet kokioms korupcijos apraiškoms.
- 2.2. **Vadovų asmeninio pavyzdžio principas.** Bendrovės ir jos struktūrinių padalinių vadovams yra taikomi aukštesni veiklos ir atsakomybės standartai nei ne vadovaujančias pareigas einantiems darbuotojams. Darbuotojai turi pagrįstų lūkesčių, kad vadovai yra ne tik aukštesnės profesinės kvalifikacijos, bet ir veikia laikydamiesi aukštesnių moralės ir darbo etikos principų. Vadovų reputacija, antikorupcinis sąmoningumas, elgsena ir požiūris į korupciją formuoja Bendrovės nulinės tolerancijos korupcijai kultūrą, gali užtikrinti veiksmingą antikorupcinės aplinkos kūrimą.
- 2.3. **Etiško elgesio principas.** Bendrovė siekia savo veiklos partnerių, klientų pasitikėjimo, skaidraus darbuotojų privačių interesų deklaravimo ir geros reputacijos, todėl netoleruojamos bet kokios veikos ir korupcijos formos, galinčios daryti neigiamą įtaką ar žalą Bendrovės reputacijai. Bendrovė netoleruoja darbuotojų neetiško elgesio.
- 2.4. **Interesų konfliktų vengimo principas.** Darbuotojai vengia situacijų, kuomet privatus interesai gali neatitikti Bendrovės interesų bei turėti neigiamos įtakos nešališkam ir objektyviam funkcijų vykdymui.
- 2.5. **Įtraukimo principas.** Darbuotojai informuojami apie Bendrovėje įgyvendinamas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones ir yra skatinami prisidėti prie korupcijai atsparios aplinkos Bendrovėje kūrimo.
- 2.6. **Proporcingos korupcijos prevencijos veiklos principas.** Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių diegimas vykdomas atsižvelgiant į nustatytą korupcijos rizikų lygį ir siekiant kuo mažesnės administracinės naštos.
- 2.7. **Nuolatinumo principas.** Bendrovėje reguliariai atliekamas įgyvendinamų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių monitoringas ir teikiami pasiūlymai dėl korupcijai atsparios aplinkos kūrimo proceso veiksmingumo didinimo.
- 2.8. **Santykių su užsienio valstybių pareigūnais principas.** Darbuotojai, bendradarbiaujantys su užsienio valstybių pareigūnais ar veikiantys užsienio valstybėse, privalo vadovautis nulinės tolerancijos korupcijai principu ir Politikoje nustatytais nuostatomis, nepaisant to, ar užsienio valstybėje yra numatyta atsakomybė už korupcinio pobūdžio veikas, ar ne.

3. KORUPCIJAI ATSPARIOS APLINKOS KŪRIMO ILGALAIKIO VYSTYMO GAIRĖS

- 3.1. Numatomi šie **korupcijai atsparios aplinkos kūrimo ilgalaikio vystymo tikslai**:
 - 3.1.1. didinti Bendrovės darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą ir siekti nulinės tolerancijos korupcijai Bendrovėje;
 - 3.1.2. kurti korupcijai atsparią aplinką Bendrovėje, laiku identifikuoti, tinkamai valdyti ir mažinti korupcijos rizikas Bendrovėje, didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą, pasitikėjimą Bendrove;
 - 3.1.3. užtikrinti tinkamą ir efektyvų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros ir kontrolės veikimą.
- 3.2. **Bendrovė įsipareigoja imtis šių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių**, siekiant mažinti korupcijos veiksmų riziką ir didinti Bendrovės atsparumą korupcijai:
 - 3.2.1. **Antikorupcinio elgesio standartų diegimas.** Bendrovėje diegiami darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą.
 - 3.2.2. **Korupcijos rizikų ir jų veiksmų nustatymas.** Bendrovėje antikorupciniu požiūriu analizuojamos veiklos sritys, siekiant nustatyti ir įvertinti korupcijos rizikas, galinčias sudaryti prielaidas darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir teisės pažeidimus, įgyvendinamos priemonės nustatytoms korupcijos rizikoms mažinti ir (ar) jų veiksmams šalinti, užtikrinant, kad Bendrovės taikomos priemonės būtų orientuotos į aukščiausio rizikingumo lygio rizikų valdymą ir būtų užtikrintas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų vertinimas.
 - 3.2.3. **Darbuotojų privačių interesų deklaravimas, jo stebėsena ir kontrolė.** Bendrovės kolegialių organų nariai ir darbuotojai įsipareigoja vengti bet kokio interesų konflikto, kuris galėtų turėti neigiamos įtakos nešališkam ir objektyviam jų pareigų ir funkcijų vykdymui. Bendrovėje vykdoma privačių interesų deklaravimo stebėsena ir kontrolė. Bendrovėje veikia integralus Privačių interesų deklaravimo modelis, apimantis: privačių interesų deklaravimą PINREG deklaracijoje laikantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimų ir Vidinės deklaracijos teikimą Bendrovės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka. Šiuo modeliu sudaroma galimybė Bendrovės Audito komiteto nariams ir darbuotojams atskleisti išsamią informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti įtakos interesų konfliktams atsirasti. Darbo priemonės, finansiniai,

materialiniai ištekliai, vidinė ir konfidenciali informacija naudojama tik tiesioginėms einamoms pareigoms atlikti, išskyrus atvejus, kai kitoks naudojimas yra aiškiai raštiškai reglamentuotas.

3.2.4. Nepotizmo ir kronizmo vengimas. Bendrovėje netoleruojamas šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių), bičiulių ir draugų protegavimas ir globa. Darbuotojai įdarbinami sąžiningai pagal aiškias taisykles, atsižvelgiant į Bendrovės interesus, poreikį ir kandidatų profesinius gebėjimus.

3.2.5. Dovanų skaidrumo etika. Darbuotojai neteikia ir nepriima jokių dovanų ar paslaugų, susijusių su darbuotojo pareigomis, išskyrus vidaus teisės aktuose numatytas išimtis, susijusias su tarptautiniu protokolu, reprezentacija ar darbo tikslais teikiamomis paslaugomis.

3.2.6. Pranešėjų apsaugos užtikrinimas. Bendrovė skatina teikti informaciją apie pažeidimus net ir nebūnant įsitikinus pranešamų faktų tikrumu, užtikrina gautų pranešimų apie galimus pažeidimus tinkamą išnagrinėjimą, jei Bendrovė nėra kompetentinga vertinti informaciją arba jos turinys leidžia pagrįstai manyti, kad yra rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas, informacija perduodama kompetentingai institucijai ir apie tai pranešama informaciją teikusiam asmeniui. Bendrovė imasi priemonių, kad asmenys, teikiantys informaciją apie pažeidimą, būtų apsaugoti nuo bet kokių galimų neigiamų pasekmių, užtikrina jų konfidencialumą. Šias priemones Bendrovė taiko ir pateiktai informacijai nepasitvirtinus.

3.2.7. Personalo patikimumo užtikrinimas. Nustatytais atvejais renkama ir vertinama išorės ir vidaus teisės aktuose numatyta informacija apie asmenis, ketinančius įsidarbinti Bendrovėje, ir darbuotojus.

3.2.8. Antikorupcinio sąmoningumo didinimas. Bendrovė įsipareigoja reguliariai organizuoti antikorupcinius mokymus Darbuotojams, kurie privalo juose dalyvauti.

3.2.9. Viešųjų pirkimų skaidrumas. Bendrovė diegia vidaus kontrolės mechanizmus, kuriais siekiama užtikrinti, kad viešieji pirkimai Bendrovėje būtų vykdomi skaidriai, laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų, racionaliai panaudojant lėšas, tiekėjams sudarant vienodas ir nediskriminacines sąlygas tiek viešojo pirkimo, tiek viešojo pirkimo-pardavimo sutarties vykdymo metu.

3.3. Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės Bendrovėje vykdomos vadovaujantis Bendrovės vidaus dokumentais ir teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

4. ATSAKOMYBĖS KORUPCIJAI ATSPARIOS APLINKOS KŪRIMO SRITYJE

4.1. Pagrindiniai antikorupcinėje veikloje dalyvaujantys subjektai yra Bendrovės valdyba, generalinis direktorius, antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas ir antikorupcinės atitikties funkcijas vykstantys darbuotojai, Bendrovės struktūrinių padalinių vadovai:

4.1.1. Bendrovės valdyba – užtikrina, kad jai periodiškai būtų teikiama informacija apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo procesą ir taikomų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumą.

4.1.2. Bendrovės generalinis direktorius:

- formuoja ir puoselėja antikorupcinę kultūrą, savo pavyzdžiu skatina kitus darbuotojus demonstruoti lyderystę korupcijos prevencijos srityje;
- skiria reikiamus išteklius, kad korupcijai atspari aplinka būtų kuriama efektyviai;
- paskirsto įgaliojimus darbuotojams korupcijai atsparios aplinkos kūrimo srityje;
- užtikrina vidaus ir išorės informacijos sklaidą antikorupcinės aplinkos kūrimo klausimais.

4.1.3. antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas – Veiklos atsparumo ir rizikų valdymo skyriaus vadovas:

- formuoja atsparumo korupcijai kultūrą;
- prižiūri, kaip Bendrovėje įgyvendinamos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės ir teikia informaciją Bendrovės valdybai ir vadovybei apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo procesą ir taikomų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumą;
- teikia siūlymus Bendrovės generaliniam direktoriui dėl išteklių, reikalingų korupcijai atspariai aplinkai kurti.

4.1.4. antikorupcinės atitikties funkcijas vykstantys darbuotojai - Veiklos atsparumo ir rizikų valdymo skyriaus antikorupcinės aplinkos valdymo vadovas ir korupcijos prevencijos specialistas:

- teikia metodinę pagalbą ir konsultuoja darbuotojus korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo klausimais;
- rengia Bendrovės teisės aktų projektus ir kitus dokumentus, reikalingus įgyvendinant Politiką, planuojant ir įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones;
- įgyvendina už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų funkcijas.

4.1.5. Bendrovės struktūrinių padalinių vadovai:

- formuoja atsparumo korupcijai kultūrą savo padalinyje;
- skatina darbuotojus laikytis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos sritys teisės aktų nuostatų, Politikos, kitų Bendrovės dokumentų, reglamentuojančių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių vykdymą, reikalavimų;

- teikia siūlymus dėl korupcijai atsparios aplinkos kūrimo tobulinimo.

4.2. **Visi Bendrovės darbuotojai** dalyvauja korupcijai atsparios aplinkos kūrimo procese:

- yra asmeniškai atsakingi už Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos srities teisės aktų nuostatų, Politikos, kitų Bendrovės dokumentų, reglamentuojančių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių vykdymą, reikalavimų žinojimą, taikymą ir vykdymą pagal kompetenciją;

- dalyvauja antikorupcinio sąmoningumo didinimo veikloje;

- pildo ir teikia Vidinės deklaracijas Bendrovės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka.

4.3. Bendrovės Audito komiteto nariai Vidinės deklaracijas Bendrovės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka pildo ir teikia tik tuo atveju, jei neturi pareigos privačius interesus deklaruoti laikantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimų.

4.4. Už Politikos nuostatų pažeidimą darbuotojams gali būti taikoma drausminė atsakomybė.

4.5. Asmenys, atstovaujantys Bendrovės interesams ar veikiantys Bendrovės vardu, nors nėra Bendrovės darbuotojai, taip pat praktiką Bendrovėje atliekantys asmenys privalo būti supažindinti su Politika ir įsipareigoti laikytis jos nuostatų.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

5.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina Bendrovės valdyba.

5.2. Politika skelbiama viešai Bendrovės interneto svetainėje.

5.3. Politika peržiūrima Dokumentų valdymo veiklos vadovo nustatyta tvarka.

5.4. Už Politikos peržiūrą ir atnaujinimo inicijavimą atsakingas funkcijos savininkas.